

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΕΜΦΥΛΙΟΥΣ ΠΣΛΕΜΟΥΣ

Η ΤΡΑΓΟΔΙΑ ΤΗΣ ΚΥΘΝΟΥ

Μετὰ την Ναυπλιακή Επανάστασι. — Τὸ κίνημα τῆς Σύρεων. — Ἡ κερβέτα «Αμστολί» καταδιώκει τὴν ἐπαναστατημένη «Ιακτερία». — Ἐεδός τῶν ἐπαναστατῶν στὴν Κύρενο. — Βασιλικοὶ καὶ ἀντιδυναστικοὶ ἔτοιμοι σὲ μάχη. — Ἡ ἄγερευσις τοῦ ἀρχηγοῦ Λεωτσάκου. — Δραματικὴ ἐπεισέδια. — Ὁ φαινατικός τῶν ἀντιπάλων. — Καὶ ἐσδελφοτέρνος σπαραγμὸς ἀρχίζει.

Στὴν ιστορία τῶν ἐμφύλιων πολέμων, ποὺ αἰματοσκληρῶν δυστεγῶν σὲ διάφορες ἔποιξες την πατρίδα μας, σπανίως μπορεῖ κανεὶς νὰ βῇ σειλίδα τόσου τραγικής, όσο αυτή τοῦ θύ διηγηθοῦμε. *Ανα-*
Αγιο φέρεται στὴν 'Οδωνική περίοδο τοῦ 1862, μετά τὴν περίφημη Ναυ-
τριχινή πλακή ἐπανάσταση, ἡ οποία ἔγινε μὲ τὸ σορόν νὰ δώληξ τὸν 'Οδω-
νια. Ἔνω τὸ κίνημα τοῦ Ναυτριχοῦ ἐπέκινετο μὲ τὴν τίκην τοῦ Βασι-
λικοῦ στρατοῦ, ὅπλα στασιαστικά καὶ ἥματα ἐσπούσαν στὴν Τρίπο-
λη, στὸ Γένειο, στὰς Καλάμις, στὴν Πάτρα, στὴν Νάυπλιο τα-
στὴν 'Αλαρονανία. *Όλα* ὅμις αὐτὸν ἡ τίκη μάτια ἤταν ἀνίσχυρα
καὶ κατεσταλῆσαν γονίγυα σπουδαιότερα, δὲ ἤταν τὴν Σύνοραν καὶ
τὴς Κέντρου. Στὰς Αθήνας ἐπίσπει τὸ κίνημα εἰλεῖ Γάποτεζή, *Επει-*
δη ὅμις ὑπέρθετο αὐτὸν ἐφύλαξισθεν στὶς φυλακές Γάποτεζή. *Επει-*
πολεμοῦν αὐτὸν ἐφύλαξισθεν τοὺς μετέφεραν διὰ τοῦ
Κόδυνο καὶ τοὺς ἔβαλαν ὑπὸ κούρτησι στό.. κατάστημα τῶν ιαματι-
κῶν λουτρῶν. Οἱ κυριώτεροι ἦταν οἱ Δημ. Καλλιφρονᾶς, Αθ. Πε-
τσαλής, *Ἐπανεινῶνδας*, *Δεληγιώνης*, Α'. Καλός, Κ. Καλαμιδη-
νικ., Καλλιφρονᾶς, *Οδοστεύες*, *Ιάλεμος*, Δ. *Αθανασίου*, *Λγαμένων*,
Σταϊβέλης, Γ. Πολυγρέθης, Δ. Μητσάκης, *Μωραΐτης*.

Η πορεία της Ελλάς στην αναπτυξιακή πορεία της έχει μεγάλη σημασία. Η πορεία της Ελλάς στην αναπτυξιακή πορεία της έχει μεγάλη σημασία. Η πορεία της Ελλάς στην αναπτυξιακή πορεία της έχει μεγάλη σημασία. Η πορεία της Ελλάς στην αναπτυξιακή πορεία της έχει μεγάλη σημασία.

Στὸ μεταξύ, οἱ ἐπαναστάται, ἀφοῦ κατέλιψον καὶ τὸ ἄλλο ἀμφί-
πλουν τῆς Ἰδίας «Ἐταιρεῖα», τὴν «Κωφερία» τὸ ἔστειλαν στὴ
Τήνο, γὰ νὰ παραλέψῃ καὶ τὸ στρατιωτικὸ ἀπόστασαν τῆς νήσου
αὐτῆς. «Ἄλλ᾽ δὲ λοχιάς του ἀγρήθηκε νὰ ἐπαναστατήσῃ καὶ οἱ Τήνιοι
νιοὶ ἐξπτωκαράγνυαν ὑπὲρ τὸν Βασιλέων. «Ἐτοι καὶ οἱ «Κωφερία»
ἀναγκαῖαν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ στὴ Σύνοδο ἀπάρτος. Οἱ ἐπαναστάται
εἶχαν καταστίσει τὸ σχέδιο τους. Θά ἐπήγιναν πρώτοι στὴν Κύθνο
θύ παρελμέναν τους ἔξοριστους ἐπαναστάτας τῶν «Ἀθηνῶν» καὶ
διὰ ἐπήγιαν μαζὶ στὴ Χαλκίδα, η οποία ἦταν ἡδη ἐτομη καὶ ἐπα-
ναστατήσῃ. Απὸ κεῖ θὰ κατέβαναν στὰς «Ἀθήνας», για νὰ ἐπιβά-
λοντας στὴν Κυβερνητικὴν τίς ἀπαιτήσεις των. Διήρπασαν λοιπὸν τὸ
Δημόπουλον Ταμέιο τῆς Σύνου, μιτράνσησαν ὅλοι στὴν «Κωφερία» καὶ εἰ-
βαλόντας πλώρη γιὰ τὴν Κύθνο πρός ἀπέλευθερωσίαν τῶν ἐπαναστα-
τῶν. Κατὰ τὸ ταξεδίο δημοσ, τὸ μεσημέρι τῆς ἴης Μαρτίου, ἐφάνηκε
στὸν δρίσοντα νὰ βασιλικὴν κορβέτα «Αρματία» περὶ εἴκη σταλέαν
τοὺς καταδάσκους. Οἱ ἐπαναστάται τότε ἀγορίσαν νάρα φονάζουν :

= H, *the* *primary* *H.*

Μέ τις φωνές αὐτές βρεθήκανε δόλοι στὸ κατάστομα, κ' ἀρχια
καθένας νά λέψη τῇ γνώμῃ του. «Ο πλοιάρχος Ὁριώφ, φωνάζει
«Κάτω δόλοι! Κάτω δόλοι!» Άλλος δὲ ἀρχιγύρος τοῦ κυνήγιατος Λεω-
ταῦρος φωνάζει στὸν πλοιάρχο: «Ἐπάνω τους! Ἐπάνω τους!»
Ο πλοιάρχος, ἀπαντά: «— Αδύνατον νά πέσουμε ἀπάνω τους
γιατί μὲ τὸ παραμικρὸ ἄνοιγμα τοῦ σκάφους της, ή «Καρτεβία» θε-
ρούνιαξῆ. Τότε, ἀπ' δόλο τὰ μέρη τοῦ ἐπαναστατικοῦ πλοιού ἀ-
κούνταναν σονές.

= Στήνε ξηρά ! Στήνε ξηρά ! Να βγαλμεί τέσσερις

— Στιγμή! Στιγμή! Να ρυθμεί εξω
Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἀπούστητε βρόντος κανονιού, καὶ μιὰ
σφαλὴ πέραστε σφρυνοῦντας ἐπάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τους.
Ἡ βασιλικὴ κορεστία τοὺς δρομεῖς τὴν τοπήν κανονά!

“Η πασιλική κορφέτα τους έργικην την πρώτη κανονιά!... Ο πλοιάρχος Όρθωφ, δεν ήτανς νά σώση τό βαπτών του, διατάξει τόν πηδαλιούν ών στρέψη δεξιά και νά κατευνθύνη τό σκάφος στό λιμανάκι της Αγίας Ελένης. Ήως ότου κουφώνιον ού επαναστάται στό λιμανάκι αύτο, έχριστην πέντε λεπτά και σε δύο αύτό τό δάσιτσα ήταν έκτεθειμένο στά πυροβόλα τής κορφέτας, πού δὲ άπλεγε περισσότερο από μισθ μπλί και ήταν τό καλλιτέρω πλοϊκό τον Στάλον. Ή «Καρτερία» πήγε χωρίς καμιά βλάβη στό λιμανάκι, και με πεντάν ταχύτητας και επιταχειτήτω

έδιπλάμενος οική προσωπιαίς. Ἡ ἀπεβίθησις τῶν ἐπαναστατῶν, ἡ ἐκφότωπος τῶν πολεμοφόδων καὶ ἔνδος μικροῦ κανονιοῦ ἐγίνανται σὲ διάπτυχα ἐνὸς τετάρτου, ὧστε στὴ μία καὶ τέταρτο μ. μ. βρεθῆ-
νονται ὅλοι στὴ Ἰορά. ἐπάνω στὴν Κήδυν.

Τὸ γανόνι ἐποποίηται εἰς ὄχεωντος γῆν τὴν ὑπεράσπισμα τοῦ πλείουν, οἱ περίσταται εἰς ἐπιβίσιας. Χειροῖς τέ τοι ἴμον ὁ Λόγος· Γίνεται μὲν πίνεις ὅλην. Στὸ μεταξὺ, οἱ γενούμενοι στὸ πατάρια τοῦ λαϊκῶν Ἀθηναῖς συναρμάτων εἶχον ὀπλεῖν φερεθεῖς καὶ ἐπεργανταί γε τὸν παυσανίαν. Επίσης διάφερεν γάρ τοι τῆς νήσου διεσπορισθέντων στὸ ὁροπέδιο καὶ παρατηροῦσαν τὰς κινήσεις τοῦ πολεμικοῦ πλοίου. Ἡ 'Αραλία στὸντες στὸν ἄπρο καὶ σύροις νὰ επιβάζῃ τὶς βάροντες της καὶ νὰ ἐπιβιβάζῃ μέσα σ' αὐτές τον κυριερητικὸ στρατό. Ἄμα οἱ βάροντες ἐγέμισαν, ἔρριξενται δεύτερη γανονί. Η σφραγίδα πέφαται ἔνα μέτρο ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ λαϊκῶν αὐτῶν περιγράψσιλον που ἐπέστρεψεν λίγα βίκατα ψηφιότερα ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ μισοῦ ἐπαναστατικοῦ πυροβόλου.

Μετά τὸν κανονιοβόλισμό τοῦτο, ωἱ ὁροῦ οἱ ἐπαναστάται εἰδῶν σε ποιὸ σημεῖο θ' ἀπειθάρετο ὁ βασιλικὸς στρατός, δὲ ἐπαναστάτης ἀξιωματίδος Μορφαΐτηνς, παραλογεύουμένος ἐπὶ τοῦ ἑπαξιωματικοῦ Ἰουντινανῆ καὶ ὥπτῳ στρατιωτῶν, τορέψει πρὸς τὸν ὅπερναντι λέπο, ὡς ἐμπροσθεσφυλακή. Στὸ μεταξὺ, οἱ στρατιῶται τῆς Κρητονήσεως εἶχαν βγει τὸτι νησὶ καὶ ἐπεζωφορέουσαν ἔναντιν των. Ὁ Λεωτσᾶς μὲν τὸ Μητσάκι καὶ λίγους στρατιώτες τρέχουν γιὰ νὰ ἐνώθησον τὸ Μωραΐτιν καὶ καταλάβων τὸ ὑψώμα τοῦ εἶνε ἀπάντα ἀπὸ τὸ λιμανάκι τῆς Ἀγίας Ειρήνης, γιὰ νὰ παρεμποδίσουν τὸν κυβερνητικὸν στρατὸ νὰ κατεβῇ ἀπὸ τοῦ παραλία καὶ καταλάβῃ τὸ πλοῖο τοῦ, τὴν «Κα- οτερίαν». Ὁ Μωραΐτηνς ἐμπάνετο ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν καὶ πυροῦσε στὰ χεριά δύο πιστόλια. Σε λίγο, ἐπόντι στὸ λό- φο ἦταν συγκεντρωμένοι οἱ Σκωρέλλες, Καλός, Τάλενος καὶ ἄλλοι. Ἐκεὶ τοὺς φτάνει ο Λεωτσᾶς, καὶ διατά- ζει τὸ σαλιγκήν νὰ καλέσῃ τοὺς στρατιῶτες ποιὸ εἴχαν διασκορπισθεῖ. Ἡ σάλπιγξ ἡχεῖ πέντε λεπτά τῆς ὥρας καὶ μόλις συγκεντρώνονται τὰ 18 ὡς 20 στρατιῶται καὶ λί- γοι πολῖται. Οἱ ἄλλοι ἔχουναν διτὶ ἦταν προτιμώτερο νὰ φύγουν μαργαρίτα ἀπὸ τὸν τοπὸ ὅπου σὲ λίγο βλάριζε ὁ ἀδελφούτονος σπανακῆ...

Ο στρατός τῆς Κυρενίσσεως ἀπαντά στὸ δόρυμα τὸν Εἰσαγγελέα καὶ τὴν χωροφυλακὴν τοῦ νησιοῦ, παίγνει ἀπ' αὐτοὺς τὶς πληροφορίες ποὺ τὸν χρειάζονται, γαὶ περνώντας ἀπὸ τὸ ζαπτίσμα τῶν Λουτρών βίβεσε ἐκεῖ τὸν λοχία. Πέπτο Τζεβέλα, ἀνήνοντα στὸ λόχο τοῦ Λεοπτάρον καὶ λιποτακτήσαντα. Μαθαίνει ἀπ' αὐτὸν ὅταν πάτα τὸν Λεωπτάρον καὶ μάρεός τε σκεύνῃ γὰρ νὰ κτυπηῇ μαζί του. Σε διάστημα 30 ή 35 λεπτών, δικυρενθείσδε στρατός, ἀποτελούμενος ἀπὸ 150 περίπου στρατιώτας τῆς γραμμῆς, σας αντανακριβάλαξας καὶ τοράμενος Μαξεδόνας ἔθελοντας, τοποθετεῖται ἀπέναντι τὴν ἐπαναστάσιν σὲ ἀπόστασιν τυλίγοντα πυράτων.

Ο Λεωτάκος συλλέ ταύ πάλι μὲ τὴ σάλπιγγα τοὺς στρατιώτας του, ὅλλα κανένας, ἐπὶ τὸ ἄπο τοὺς πρώτοις πιστοῖς, δὲν προσέρχεται. Ἀφὶ γένει τοῦ ἔγκριμα γὰρ τοποθετεῖται πλησιέστερα τὸν κυβερνητικὸν, μὲ τὸ Μητρόν, τὸ Σκαφέλη, τὸ δεκάνα Καμπά καὶ τοὺς 20 στρατιώτας. Οἱ Μωραΐτινοι ἀφήνει τοὺς ὅλους καὶ τοποθετεῖται ἀριστερὰ τοῦ Λεωτάκου μηδέ σ' ἔνα μικρὸν τετράγωνο ἀπὸ λιθάρια. Ἀπὸ ἑδῶ γανέται καθαρὰ ἡ ἀριστητικὴ ὑπεροχὴ τῶν ἀντιπάλων καὶ ὡμοὶ οἱ ἔργηνοι τοῦ γνήματος δίνειλαίσιν. Ἀπεναντίας, μικροῦ μὲν ἔνθυτοιωσανδὸ στοὺς ἄνδρας των, μὲ τὴ στομφάδῳ ορητοικῇ τῆς ἐποχῆς, καὶ ἐγράζουν τὴν πεπούθην τους ὅπι στὰ νικήσουν καὶ θὰ «εὐδίωξον» μαζὸν τῆς Ἐλλάδος τὸν Τύραννον!..

Περὶ τὴν 2·3·4 μ. π. τὸ ἀντίσταλμα μέρῳ ἡταν σὲ ἀπόστασι βολῆς
α εφεκτοῦν. Τότε, χωρὶς νό ἔχη γνῶσιν ὁ Μορφαῖτήν της ἢ δὲ Λεωπόλ-
κος, οἵας σφρατιώτης ἀπὸ τοὺς ἐπαναστάτας βγαίνει ἀπὸ τὸ
χαράκωμα καὶ συναντᾶται μὲν ἐναντίον τούς κυρεογν-
τικούς.

— Τί ζητάτε ἐδῶ; ἐδωτῷ ὁ ἐπαναστάτης, καὶ γιατί νὰ
ζύνεται ἀδέλφιον αἵμα στ' Ἀνάπλη. Νά έναυθυμὲ δῆλοι γιά
τὸ καλὸ τὸ Πατούδος! Ζάρθη κ' Ἐλευθερία!

το κακό της πατρόδοσις ... Ζήτω η ελευθερία ! ...
Ζήτω δι Βασιλεὺς ! Ούτον ! Ζήτω δι πατέρας τοῦ *Ε-
μνους ! ἀπαντᾷ ὁ βασιλικὸς σπασιάτης. "Αν, ἀλήθεια θέλετε
τὸ καλό της Πατρόδοσις, τότε μαζί με σας οἶσαν."

το καλό τη Πατρίδος· να παρασκούντε σα μας ...
Στό μετανάστη, ἀπό τά δύο ἀντίταλα μέρη ἀκούγονται φωνές; «- Ζήτω ἡ Ἐλευθερία!» ὅπο τὸ ἐνα, «Ζήτω ὁ Βασιλεὺς!» ἀπό τὸ ἄλλο. Ακούγονται τριβέματα τουφεκιῶν ποὺ γεμίζονται, προστάγματα, λόγια φλογερά! Σὲ μὰ στιγμὴν ποὺ ὅ μόνιμος καταπέφεται λίγο, ὥψηνται μᾶς κοινὴ

